

บันทึก

เรื่อง คำวินิจฉัยเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อของนายเรวัตร เมฆทรงกรด

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ๑๓๑๘๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ส่งเรื่องคำวินิจฉัยเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อของนายเรวัตร เมฆทรงกรดมาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็น ความว่า ประธานกรรมการเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อได้แจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี ตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อ พ.ศ. ๒๕๕๒ ว่า นายเรวัตร เมฆทรงกรด เดิมรับราชการเป็นนายอำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ได้ยื่นคำเสนอเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อขอความเป็นธรรมในกรณีที่ถูกกระทรวงมหาดไทยปลดออกจากราชการ ซึ่งคณะกรรมการเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่มีอำนาจตั้งกรรมการสอบสวนผู้เสนอซึ่งเป็นข้าราชการชั้นโท จึงมีคำวินิจฉัยว่าคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยที่ปลดผู้เสนอออกจากราชการโดยอาศัยอำนาจการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ ไม่มีผลใช้บังคับได้ กระทรวงมหาดไทยควรดำเนินการให้ผู้เสนอมีฐานะเป็นข้าราชการตามเดิม

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งสำเนาคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว กระทรวงมหาดไทยได้เสนอความเห็นแย้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ มาหลายประการ และเห็นว่า กรณีเรื่องนี้มีปัญหาที่จะถือเป็นทางปฏิบัติราชการต่อไป จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยดังต่อไปนี้ คือ

๑. นายเรวัตร เมฆทรงกรด ไม่ได้ร้องทุกข์ว่า รัฐมนตรีว่าการฯ ไม่มีอำนาจตั้งกรรมการ แต่การที่คณะกรรมการเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อพิจารณาเกินคำเสนอเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อว่า รัฐมนตรีว่าการฯ ไม่มีอำนาจตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการต่ำกว่าชั้นเอกลงมาเช่นนี้ คณะกรรมการเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อชอบที่จะมีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติการได้หรือไม่

๒. การที่คณะรัฐมนตรีมีมติพิจารณาวินิจฉัยและสั่งการว่า รัฐมนตรีว่าการฯ มีอำนาจสั่งตั้งกรรมการสอบสวนได้แล้ว คณะกรรมการเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อจะมีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยได้อีกหรือหาไม่ว่า รัฐมนตรีว่าการฯ ไม่มีอำนาจตั้งกรรมการสอบสวนหรือเป็นการต้องห้ามตามความในมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเรื่องรื้อฟื้นทุกข้อ พ.ศ. ๒๕๕๒

๓. รัฐมนตรีว่าการฯ มีอำนาจตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการต่ำกว่าชั้นเอกลงมาตามความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๔๕ หรือไม่ และการที่กรมมหาดไทยบันทึกเสนอขอให้รัฐมนตรีว่าการฯ สั่งตั้งกรรมการนั้น เป็นการมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการฯ ตั้งกรรมการตามนัยมาตรา ๖๑ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว
ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ปัญหาข้อ ๑

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า แม้นายเรวัตร เมฆทรงกรด ไม่ได้ร้องทุกข์ว่า
รัฐมนตรีว่าการฯ ไม่มีอำนาจตั้งกรรมการก็จริง แต่คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ก็มีอำนาจที่จะ
วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวนั้นได้ เพราะนายเรวัตรฯ ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมในกรณีที่ถูก
กระทรวงมหาดไทยปลดออกจากราชการ เมื่อคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์เห็นว่าผู้ร้องไม่ได้รับ
ความเป็นธรรมในข้อใดก็มีอำนาจที่จะหยิบยกขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัยได้อีกประการหนึ่ง ข้อ
กฎหมายเกี่ยวกับการตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการนี้เป็นบทกฎหมายเกี่ยวกับความสงบ
เรียบร้อยของประชาชน ถึงแม้จะไม่ได้ยกขึ้นกล่าวอ้างไว้โดยตรงในเรื่องราวร้องทุกข์
คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ก็มีอำนาจที่จะนำขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัยได้

ปัญหาข้อ ๒

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาความในมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ
เรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒ แล้วเห็นว่า เรื่องราวซึ่งห้ามมิให้คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์
รับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามความในบทบัญญัติดังกล่าวนี้ ก็เฉพาะ เรื่องราวซึ่งนายกรัฐมนตรีได้สั่ง
เด็ดขาดหรือคณะรัฐมนตรีมีมติเด็ดขาดแล้ว เท่านั้น สำหรับเรื่องนายเรวัตร เมฆทรงกรด นี้
ปรากฏว่านายกรัฐมนตรียังมิได้สั่งเด็ดขาดแต่ประการใด หรือคณะรัฐมนตรีก็ยังมีมติเด็ดขาด
แต่ประการใด ฉะนั้น กรณีนายเรวัตร เมฆทรงกรด นี้ คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ก็มีอำนาจ
รับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ ส่วนปัญหาที่ว่า การที่คณะรัฐมนตรีมีมติพิจารณาวินิจฉัยและสั่งการว่า
รัฐมนตรีว่าการฯ มีอำนาจสั่งตั้งกรรมการสอบสวนได้นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่ามติ
คณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้เป็นการแปลความในกฎหมายเท่านั้นย่อมไม่ผูกมัดคณะกรรมการเรื่องราว
ร้องทุกข์หรือบุคคลอื่นใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่าคณะกรรมการเรื่องราว
ร้องทุกข์มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยได้ว่า รัฐมนตรีว่าการฯ ไม่มีอำนาจตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการ
ต่ำกว่าชั้นเอกลงมา

ปัญหาข้อ ๓

การที่อธิบดีกรมมหาดไทยได้บันทึกเสนอขอให้รัฐมนตรีว่าการฯ สั่งตั้งกรรมการ
นั้นจะเป็นการมอบหมายตามนัยมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๔๘๕ หรือไม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ข้อกล่าวอ้างที่ว่าอธิบดีกรมมหาดไทยได้
มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งตนสังกัดอยู่ปฏิบัติงานแทนตนนั้น เป็นคำ
กล่าวอ้างที่แปลกอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาคำในบันทึกซึ่ง
อธิบดีกรมมหาดไทยเสนอขอให้รัฐมนตรีว่าการฯ ตั้งกรรมการแล้ว เห็นว่าหาใช่เป็นการ
มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตั้งกรรมการแทนตนแต่ประการใดไม่ อธิบดีเป็น
แต่เพียงเสนอความเห็นในทางปฏิบัติราชการตามปกติเท่านั้น อีกประการหนึ่ง ปรากฏตามคำสั่งที่
๔๙๙/๒๔๙๓ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๙๓ ว่าการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งตั้ง

กรรมการสอบสวนนายเรวัตร เมฆทรงกรด นั้น ได้สั่งตั้งไปในนามของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเอง มิใช่โดยได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมมหาดไทย อาศัยเหตุดังกล่าวนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า การที่อธิบดีกรมมหาดไทยบันทึกเสนอขอให้รัฐมนตรีว่าการฯ สั่งตั้งกรรมการไม่ถือว่าเป็นการมอบหมายตามนัยมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ ส่วนปัญหาที่ว่า รัฐมนตรีว่าการฯ มีอำนาจตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการต่ำกว่าชั้นเอกลงมาตามความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ หรือไม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยพิจารณาให้ความเห็นไว้แล้วว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ ไม่มีอำนาจตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการต่ำกว่าชั้นเอกลงมา ปราบกฏตามบันทึกเรื่องอำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงในการตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการ ซึ่งได้ส่งกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยหนังสือที่ น. ๖๖/๒๔๙๕ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๔๙๕

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๔๙๕